

bi doživeli baje prej dojenčki prihodnjega leta Metuzalemovo starost.

Obrtnijske raznoterosti.

C. kr. trgovinsko ministrstvo naznanja trgovski in obrtniški zbornici: Neka domača tvrdka je v korespondenci z nekim c. kr. konzulatom dopis naslovila na osebo uradnega vodje in ne na urad sam. Opozarja se zatorej, da se vsled adresiranja na osebo uradnega voditelja, namesto na urad sam, izgubi ne samo mnogo časa, ampak lahko tudi korespondenca sama.

Pod pokroviteljstvom angleške kraljice in princa Valeškega nameravajo meseca maja l. 1901 v Glazgovu prirediti razstavo, na kateri naj bi se razstavile med drugimi stvari naslednjih strok: 1. Surovine, kmetijstvo, rudarstvo; 2. manufakture; 3. stroji; 4. transport in promet; 5. pomorstvo, inženerstvo, in stavba ladij; 6. razsvitljava in kurjava; 7. umetnost, znanstveni instrumenti, vzgoja in omika; 8. šport; 9. ženski oddelek; 10. lepa umetnost, zgodovina škotska in arheologija. Razstavni odbor računa na to, da se bodo skoraj vse stvari, ki so sedaj v Parizu razstavljene, poslale v Glazgov. Stroški transporta niso veliki, ker je za take stvari znižan tarif Rok za zglasitev se konča pred koncem meseca avgusta t. l. Ker do sedaj ni bilo čuti mnogo zanimanja med avstrijskimi podjetniki, sklenilo je c. kr. trgovinsko ministrstvo, da bo dalo nižje avstrijski trgovski in obrtniški zbornici za izvršitev razstave 10.000 kron subvencije na razpolaganje. Zglasitve kranjskih razstavnikov je poslati trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, kjer so vzorci za zglasitev na razpolaganje. Glede na navedeni rok morajo se zglasitve vsekako do 20. avgusta t. l. vposlati.

Kmetijstvo.

Izbera trt za obnovitev vinogradov.

Kdor si ogleda dozdej napravljene nove vinograde, zasajene s cepljenimi ameriškimi trtami, opazi sicer marsikaj dobrega, pride pa tudi do neprijetnega spoznanja, da se pri izberi in pri številu zasajenih vrst dostikrat ni postopalo s potrebno previdnostjo in izvedenostjo. Zlasti v zadnjem oziru storila se je večkrat napaka, da se je nasadilo ne samo neprikladnih, ampak tudi preveč vrst, brez pomisleka, koliko težav nastane iz tega pri obdelovanju dotičnega vinograda in pri ravnanju s pridelanim vinom. Različne vrste trt zahtevajo ne le različnih vremenskih in zemeljskih razmer, temveč tudi različen način obrezavanja in vzgoje, katerim zahtevkam se mora ustreči, da bosta rast in obrodek trt dovoljna. Grozdje različnih trt tudi največ raznočasno zori, treba ga je torej posebej obirati. Le sorodne vrste, pa tudi ne vselej, kakor tudi nekoliko, pa malo drugih vrst jednači se v omenjenem oziru; največ pa se zgodi, kakor je bilo zgoraj povedano.

Ako pomislimo, kako težko je pri naših vinogradnikih odpraviti napačne in škodljive navade, in kako težko jih je na pr. naučiti boljše rezatve in vzgoje trt, tedaj mora vsak razumem človek uvideti, da je od našega vinogradnika v obče nemogoče pričakovati, da bo z raznimi

trtami ravnal različno in sicer tako, kakor je naravi vsake vrste primerno. Posajene trte se v takih slučajih izgojujejo vse po istem načinu, ki je sicer eni sorti morda prikladen, a drugim gotovo ne ugaja. Nepovoljna rodovitnost, premočna ali preslaba rast lesa itd. so nasledki takega ravnanja, ki pa se dostikrat toda povsem neopravičeno pripisuje sorti in pa cepitvi. Neuspeha je seveda dostikrat kriva tudi dotičnemu kraju neprikladna vrsta trte, toda glavni nedostatek je pa le nepravilno ravnanje s trto.

Trgatev ob različnem času zorečih in proti gnjilobi nejednako odpornih sort je obtežena; v tem, ko je eno vrsto trt radi naprešnje zoritve in nagnjenja do gintja že treba zbirati, še druge niso dovolj dozorele in trgatev se mora pretrgati. Navadno si ljudje tega truda ne prizadenejo in potrgajo vse grozdje, ko je le en del tistega dozorel in začel gniti. Tako je na pr. z vinogradi, v katerih raste belina poleg šipona (mozlavine); belina začne gniti, v tem ko šipon še davno ni zrel za trgatev. Ali vkljub temu prične se s trgatvijo in potrga se vse, da se le več nabere. Tako pa se le dobi mošt, ki ima v sebi le malo sladkorja, pač pa veliko kisline, ki torej nikakor ni tako dober, kakor bi se mogel v dotični legi pridelati.

Vinograd, zasajen z večjim številom trtnih vrst, bo dajal zalogo raznih vin, ki pa se morejo čista ohraniti le tedaj, ako je njih množina dovolj velika; iz malih vinogradov pa to radi premale množine ne bo mogoče in moralo se bo ali že ob trgatvi ali pozneje vse skupaj dejati. S tem pa zabredemo zopet v staro napako mešanega nasada, kateri ne daje nikdar boljših vin določnega svojstva.

Vinogradnik ima v prvem slučaju sicer zanimivo zalogo raznih vin, toda zaradi velike razlike v njihovih svojstvih, te zaloge vsaj lahko in za dobro ceno ne bo prodal. Sicer utegne kdo uporekati, češ, kdor ima raznovrstnega blaga, more vsakomur postreči, ali pri vinski kupčiji na debelo ni temu tako, in le tisti vinogradnik bo vinotržcem in krčmarjem lahko prodajal vino, ki ima od ene ali od dveh, znabiti še od treh sort veliko zalogo vina različne kvalitete. (Konec prih.)

Poučni in zabavni del.

Čarovnik.

Historičen roman.

Ruski spisal grof E. A. Salias.

(Dalje.)

Samo jedenkrat se je zbudil iz svoje odrvenelosti in se glasno nasmejaj, opazuje to divje sodišče . . . To minuto pristopil je bliže k mizi Norič in ž njim neka drhteča, prestrašena stara ženica . . .

Alež ni toliko razumel, kolikor slutil, kakšno ulogo igra ta ženska v tej neumni, toda zlobni šaloigri . . .

dr. Iv. Svetina in A. Zamejic. Volitev nadzorništva in razsodništva se je izvršila z vsklikom.

Gospod dr. Vidrić je izrekel odboru za njegovo vestno in požrtvovalno delovanje zahvalo vseh članov.

Politični pregled.

K položaju. — Že dlje časa se je vedlo, da obišče Körber svojega kolega Szella. Naši liberalni krogi so gojili vedno nado na ta skupni sestanek ministrskih predsednikov. Kakor se čita, se baje ni vedel Körber po navodilih nemških liberalnih listov in zategadelj je „Neue freie Presse“ ob vrnitvi Körberja na Dunaj postala zlovoljna. Ona je hotela nekdanj Körberja tiranizirati, a sedaj se ljuto zadira v ogersko novinstvo in meni, da se Ogrri na ravns-kavsu med Čehi in Nemci vesele! A to očitanje in zadiranje ter domnevanje je prišlo od „Neue freie Presse“ in zategadelj ni treba komentara.

Poslanec Šuklje pred svojimi volilci. — Minolo nedeljo je gosp. diž. poslanec, dvorni svetnik Fr. Šuklje, polagal račun svojim volilcem v Novem mestu. Poročilo njegovo je bilo — kakor vsigdar — velezanimivo in aktualno. Govoril je o sedanjem položaju, o domačem boju itd.

Zasedanje dež. zborov. — Čuje se, da se snidejo dež. zbori baje koncem novembra ali začetkom decembra. Dež. zbori bodo imeli priliko sklepati o zakonu, tičočem se dež. doklade na žganje.

Vojna v južni Afriki. — Iz Gravoka javlja Reuterjev birô, da so bili v Vryburgu minolo soboto zelo razburjeni. Poklicali so mestno stražo in prišla so vojaška ojačenja. Vse je pripravljeno na napad Burov. Harysmith se je udal generalu Macdonaldu. S tem je železnična zveza v Natal zopet izpostavljena. Pri Elaandsriverju se je pričela dne 5. t. m. huda bitka, ki je trajala še drugi dan. Podrobnosti še niso znane. V Capstadtu mislijo, da se je generaloma Carington in Hamilton posrečilo rešiti posadko v Knotenburgu ter da se je ista umaknila v Zeerust. Iz Laurenzo Marqueza pa se javlja, da se angleške čete bližajo Machersdorfu. En oddelek koraka iz Middelburga, drugi pa od juga. Buri se četam, prihajajočim z juga, le malo ustavljajo.

Vojna na Kitajskem. — Kakor piše „Standard“, našli so ogleduhi od Tsientsina proti jugozapadu veliko kitajsko četo, sestavljeno iz konjenikov in pešcev in drugo četo pri Luttaiu, od Tsientsina proti vzhodu. — Lihung-čang je prosil za dvamesečen dopust. Istega je razburila vest, da se dva člena Tsing-li-Yamena, prijazna tujcem, usmrtili. Niso ju obglavili, ampak presekali so ju na dva kosa. Iz Taku pa se javlja, da je zvedel poveljnik križarice „Elba“ za noto guvernerja v Šanghaju z dne 30. julija, ki pravi, da so poslani in ostali tujci v Pekinu živi in zdravi. Dajejo jim živila ter se posvetujejo, kako bi jih čuvali na potu v Tsientsin, kamor se podajo za nekaj časa. Iz Honkonga pa je prišla vest: ker so se pojavila znamenja, da nastanejo nemiri v okrajih Lamou in Tungkuu ob meji pokrajine Kauhung, so mandarini svetovali misijonarjem, da se umaknejo ter so isti zapustili svoje postaje. V Kantonu vlada mir.

Obrtnijske raznoterosti.

C. kr. trgovinsko ministrstvo naznanja trgovinski in obrtniški zbornici, da sprejema oskrbnništvo pristanišča Tafelbai (Kaplandija) do 31. avgusta t. l. ponudbe za dobavo borovih debel (Pechkiefer) za tamošnji pristan. Ponudbeni vzorec je lahko pogledati pri c. kr. avstrijskem trgovskem muzeju na Dunaju.

Kmetijstvo.

Izbera trt za obnovitev vinogradov.

(Konec.)

Moč vinogradnika v vinorodnih okrajih, kakor so Porenski, Mozelski itd. na Nemškem, obstoji največ v omejitvi. Ta vinogradnik obsadi nizke, srednje in visoke lege z enotnimi ali različnimi zemljinami z eno ali k večjemu z dvema sortama, ki se dasta v potrebnem slučaju dobro med seboj pomešati, kakor na pr. rizlec in zelenčec, in dobi radi tega v vinski kupčiji zanesljivega kupca, kajti ta kupi blago, katero more res dobro izkoristiti. Vinotržec mora ozir jemati na svoje odjemalce, kateri želijo vedno jednako vino brez ozira na letino, on je torej primoran, kupovati vina, s katerimi more ustrezati tem željam. Ako oddaja vinogradnik vedno jednako ukusno vino v raznih kvalitetah in po razni ceni, potem dobi lahko odjemalce in jih obrani, kar se mu nikoli ne posreči, ako ima več različnih sort vina. Sajenje malega števila sort omogoči priprostejše obdelovanje vinogradov in lažje ravnanje z vinom. Tako so tekom časa nastala v tem oziru trdna načela in tako je bilo mogoče, da sta se vinogradstvo in vinska kupčija v omenjenih krajih povzpela do tolike popolnosti, da morejo drugim vinskim krajem biti v izgled.

Posnemajmo te kraje in sadimo tudi le malo, v dotičnem kraju v tem ali v onem oziru najbolj ugajajoče sorte. Sedaj, ko velja, z velikim trudom in precejšnjimi troški obnoviti naše opustošene vinograde, morali bi se varovati starih napak ter opustiti mešani nasad in obilost sort, ker s tem se ne da nič prida doseči.

Katere sorte pa naj torej sadimo? Določnega odgovora na to ni mogoče dati; zavisno je to od kraja ter od ondotnih vremenskih, zemeljskih in gospodarskih razmer. Kar se tiče zadnjih, pride v prvi vrsti v poštev, ali se hočejo porabiti take sorte, ki dajo veliko, akoravno slabšega vina, ali pa take, s katerimi se hoče pridelati posebno dobrega vina. Pri takem presojevanju se naj v prvi vrsti ozir jemlje na sorte, ki se v dotičnem kraju že od nekdanj sadijo in se naj izmed tistih izbere najboljše, zlasti take, ki dajo vinom tistega kraja značaj.

Vender pa naj se ne izključijo novejšje vrste, o katerih se po izkušnjah ve, da tudi pri nas dobro uspevajo, marveč deluje naj se na to, da se sadijo ondot, kjer domače sorte ne rode povoljno, pa tudi poleg njih v čistih, obsežnih nasadih. V tem smislu omenjamo že precej razmnoženi laški rizlec, drobni rizlec, zelenčec in beli burgundec. Za črna vina je vredno omeniti: črni burgundec, portugalko, modro frankinjo in modro lovrenčevko.

Od vseh teh starih in novih sort naj bi se po trtnicah vzgajale kolikor se da velike množine, tako da bo vinogradnikom mogoče, si jih lažje preskrbeti, kakor doslej, ako jih potrebujejo za nove nasade. Trtnice morejo na ta način, kakor tudi s tem, da priporočajo vino-

gradnikom malo sort ali dobre sorte, pospeševati prenovitev trsnih nasadov, škodljiv pa more njih vpliv biti, ako jim nedostaje dobrega materijala, potem pa priporočajo sorte ali mešanice tistih, katere dotičnim krajem nikakor niso prikladne.

Poučni in zabavni del.

Čarovnik.

Historičen roman.

Ruski spisal grof E. A. Salias.

(Dalje.)

Vrata so se zaprla. Starka, komaj premikaje nogi, jela je stopati po stopnicah, med tem ko je mlada ženska uže imela za seboj prvo nadstopje. Urno in lahno je hitela v četrto nadstropje, čez nesnažen temen in vlažen mostovž, ali takoj so se jedne iz durij cdprle in razsvetile mostovž. Izginila je za durmi. V mali, snažno toda revno ubrani sobici, z navadnimi lesenimi mizami in s stoli, z dvema omarama in jednim nevelikim zrcalom, sedele so tri očitno njo čakajoče osebe: dva moška in starka. Prišlica pokimala je malomarno z glavo in rekla:

„Doktor, sledite mi!“ ne da bi obstala, šla v drugo sobo.

Jeden možkih je šel za njo in skrbno zaprl za seboj duri. Ta soba je bila še manjša od prve sicer pa nekoliko lepši ubrana. Tu je bil majhen divan in naslanjači, pozlačeni in z volnenim suknom prevlečeni, miza pokrita z bledorudečim namiznim prtom, a v kotu na polici bile so vidne nekake malenkosti — porcelan in bron. Velika, da velikanska stara hrastova omara zavzemala je skoraj polovico sobe. Na njej visela je pošteno velika, kakih pet funtov težka ključavnica. Tujka se je bila usedla in pokazala vsesti se gospodu, ki ga je nazvala doktora.

„I nu. Potrpite, da se oddahnem od teh prokletih stopnic in potem začnite pripovedovati.“

XX.

Mlada ženska je urno, ali rahlo vrgla svoj robec na stol in odložila klobuk s pajčolanom. To je bila izvanredno krasna ženska na videz stara šele osemnajst let, dasi jih je štela uže pet in dvajset. Jako blede obraz s pravilnimi črtami, svetlokostanjevi, vijoči pramenasti lasje nad visokim zalim čelom; mal nalahno privzdignjen nos, v katerem je bilo nekaj nasmešljivega in drzkega; tanke ustnice, kakor da bi bile večno stisnjene, in velike modre oči, nad katerimi so veliki dve ogelni črti, rezko izstopali popolnoma črne obrvi. Te oči in črne obrvi na bledem licu, napravile so nekak poseben, čuden vtis. Pri prvem pogledu na to krasotico moralo je izmed sto ljudij devetdeset misliti: „Kaka krasotica! Gotovo pa tudi zlobna ženska.“

„I nu . . . Blagovolite torej praviti“, ljubeznjivi gospod Djuge! sprožila je ona z delovim glasom.

„Novega je malo . . . madame Remi“, odgovoril je ta, ali nadejam se . . . Da se nam kmalu nekaj posreči . . . Ako vam Gospod pomore — tako čez mesec . . .

„Kaj še! Nam ne pomaga!“ nasmehnila se je krasotica. „Nam se je treba na hudiča zanašati.“

Gospa Remi jela je izpraševati doktora o raznih rodovinah, kakor da bi jo zanimali razni možje, mlade ženske dekleta in starke. Nekaj dobro znanih, celo znamenitih imen pridvornega kroga bilo je tu izgovorjenih. Pri tem sta se pomenkujoča večkrat spomnila grozne besede: „Bastilija“. Med drugimi visokimi imeni sta govornika omenila imena redarskih oseb: slednjič je mlada gospa izpregovorila:

„Da, čisto sem bila pozabila! Kaj pa vojvodica? Kako se že ima? No, ona Španka?“

„Markiza Kampo d' Olivas?“ omenil je doktor.

„Da uprav ista . . . samo da vi pravilno ne izgovarjate. Njo pri dvoru zovejo Oliva.“

„To je naša francozka navada ne izgovarjati na koncu besede črke s. V južni Franciji in v Španiji izgovarja se ta črka. Zatorej jaz govorim: markiza d' Olivas, a ne Olivà.“

„To menda pomeni polje olk?“

„Čisto gotovo. Je staro ime.“

„Kako neumno ime!“

„Ne rečem: francozka imena so dosti neumnejša od tega.“

„Ej, z Bogom slovnica! Kaj je z vašo markizo, doktor?“

„Nič. V tednu jo dvakrat ali trikrat obiščem. Sedaj sva se že malodane spoprijateljila . . . A nje netjakinja — je dražestno bitje!“

„Vem. Ali kako je Vam kaj naklonjena?“

„Ima me še rajši kakor nje teta.“

„No, li jo ta ruski knez, severni, revni bojar vsaki dan poseti? Kedaj se ga bomo že iznebili?“

Doktor je molčal in bil nekako v zadregi.

„Zlahka se ga ni mogoče iznebiti. S silo umoriti ga, pa je nevarno. Naju lahko, to se pravi, mene potem čaka prognanstvo, ječa, čaka rabeljnov meč.“

„O gospod zdravnik! Ako bodete govorili take neumnosti — potem raje molčite. Če se bodete bali rabeljna, prognanstva, ječe — potem mi nič ne dosežemo.“

Storite raje tako, kakor jaz . . . ki sem že davno sklenila, rano ali pozno, pasti v ječo ali priti v rabeljnov roke; ali kedaj se še to zgodi — ni znano. A dotlej pa naj zdravstvuje neustrašenost, svoboda dejstev in njih plodi, to je zlato in le zlato! In čim več, ko bomo imeli v rokah te prezirane kovine — tem manj se nam je bati zapora. Verujte!“

To govoreč, oživila je gospa Remi. Lahna rudečica jej je pokrila blede obraz, svetle oči pa so žarele i zalo, i zlobno.

„Torej, idite in vedite se lepše. V treh dneh bodem zopet tu in se nadejam, da mi gospod doktor prinese kako prijetno novost. Ako bodeva potrebovala zanesljive